

© Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.

© The present text and the authorisation to republish it were granted by the Supreme Court of Justice of the Republic of Moldova for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Cour Suprême de la République de Moldova à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

Grba v. Croația - [47074/12](#)

Hotărârea din 23.11.2017 [Secția I]

Articolul 6

Proceduri penale

Articolul 6-1

Proces echitabil

Condamnarea pentru falsificarea de monedă ca urmare a unei operațiuni efectuate de către agenți de poliție sub acoperire: *încălcare*

În fapt – Reclamantul a fost condamnat pentru falsificare de monedă în legătură cu patru ocazii în care a vândut euro contrafăcuți unor agenți de poliție sub acoperire. Acesta a atacat hotărârea primei instanțe susținând, în special, că circumstanțele înscenării care i-a fost făcută nu au fost examinate în mod adecvat. Recursurile sale au fost respinse.

În fața Curții Europene, reclamantul s-a plâns, *inter alia*, de înscenarea care i-a fost organizată și de utilizarea probelor obținute astfel în procedurile penale intentate împotriva sa.

În drept – Articolul 6 § 1: Recurgerea la o tehnică operațională care presupune organizarea mai multor tranzacții ilicite cu un suspect de către autoritățile statului era un mijloc recunoscut și permis de investigare a unei infracțiuni atunci când activitatea cu caracter penal nu reprezenta un incident izolat, ci o activitate ilegală continuă. În practică, o asemenea tehnică operațională putea avea ca scop câștigarea încrederii unei persoane, în vederea stabilirii sferei activității sale criminale sau a apropierii de o sursă mai bogată de activități cu caracter penal, și anume scoaterea la lumină a unui cerc criminal mai larg.

Totuși, în conformitate cu interdicția generală a înscenării, acțiunile agenților sub acoperire trebuiau să investigheze activitatea criminală în desfășurare de o manieră esențialmente pasivă și să nu exercite vreo influență astfel încât să instige la comiterea unei infracțiuni mai grave decât cea pe care persoana planificase s-o comită fără o asemenea instigare. Rezultă că în cazurile în care se recurgea la o asemenea tehnică operațională, orice lărgire a sferei investigației trebuia să se bazeze pe motive valide, cum ar fi nevoia de asigurare de probe suficiente pentru obținerea unei condamnări, o mai bună înțelegere a naturii și a întinderii activității criminale a suspectului sau scoaterea la lumină a unui cerc criminal mai larg. În lipsa unor asemenea motive, se poate reține că autoritățile statului s-au angajat în activități care au lărgit în mod incorect întinderea sau scara infracțiunii și care pot supune acuzatul în mod inechitabil la sancțiuni mai dure, fie în interiorul limitelor prescrise ale pedepsei, fie pentru comiterea unei infracțiuni agravate. Deși, în mod normal, chestiunile referitoare la pedepsirea adecvată exced sferei Convenției, ca o problemă de echitate, pedeapsa impusă trebuie să reflecte infracțiunea pe care acuzatul a planificat, de fapt, s-o comită. Deși nu ar fi inechitabil ca, în asemenea situații, să fie condamnată persoana, ar fi inechitabil ca aceasta să fie pedepsită pentru partea activității cu caracter penal care a constituit rezultatul conduitei incorecte din partea autorităților statului.

Nu a fost contestat de către părți faptul că reclamantul fusese implicat în patru înscenări, pe parcursul cărora a reușit să furnizeze o cantitate semnificativă de euro contrafăcuți, prin vânzarea lor către agenții de poliție sub acoperire. Prima tranzacție ilicită a fost rezultatul conduitei deliberate a reclamantului și nimic nu a sugerat că nu ar fi furnizat moneda contrafăcută cu acea ocazie dacă ar fi fost abordat de către un client „obișnuit”, nu de poliție.

Totuși, nu au existat dovezi concludente cu privire la persoana care a avut inițiativa organizării întâlnirilor ulterioare dintre reclamant și agenții sub acoperire. Nu a existat niciun indiciu că, în timpul perioadei în discuție, reclamantul vânduse monedă contrafăcută unei alte persoane decât agenților sub acoperire. În timpul procedurilor de la nivel național, agenții sub acoperire nu au putut explica de ce nu a fost arestat reclamantul după primul transfer ilicit de euro sau despre motivele care au stat la baza deciziei de a se angaja în mai multe tranzacții ilicite cu acesta, în primul rând. Prin urmare, fusese neclar sub ce formă de comandă practică au acționat, în cazul în care a existat o asemenea comandă. Nu a existat niciun indiciu că orice activitate ulterioară întreprinsă de către autorități în vederea asigurării probelor care ar fi fost necesară pentru urmărirea unei afaceri ilegale de falsificare de monedă ar fi putut justifica recurgerea la o tehnică operațională care implică organizarea de multiple tranzacții ilicite cu reclamantul.

De vreme ce a fost imposibil se stabilească cu o certitudine suficientă dacă reclamantul a fost sau nu victima unei înscenări contrare articolului 6, era esențial să se examineze procedura în care a fost evaluată justificarea înscenării în cazul său, pentru a se asigura că drepturile apărării au fost protejate în mod adecvat.

Reclamantul a argumentat existența unei probleme privind înscenarea. Tribunalele penale competente trebuiau să investigheze de ce a decis poliția să desfășoare operațiunea, ce materiale probatorii aveau în posesia lor și maniera în care au interacționat cu reclamantul. Acest fapt fusese deosebit de important, în lumina lipsei unei analize adecvate din partea judecătorului de instrucție care a autorizat operațiunea sub acoperire în discuție și în lumina afirmațiilor neconcludente ale agenților sub acoperire în privința procesului de luare a deciziei cu privire la conduita operațiunii sub acoperire. Atunci când au analizat conduita agenților sub acoperire, tribunalele naționale s-au limitat la o evaluare a acțiunii agenților sub acoperire în baza unui ordin emis de către judecătorul de instrucție. Curtea Supremă a reiterat și a aprobat motivarea tribunalelor inferioare și nu a analizat în mod detaliat și oferit motive relevante pentru acceptarea sau refuzul susținerii reclamantului potrivit căreia fusese determinat să se angajeze în unul din transferurile ilicite ulterioare.

În lumina considerentelor de mai sus, tribunalele naționale au eșuat să-și respecte obligația de a examina în mod efectiv susținerea reclamantului privind înscenarea, așa cum o cere testul procedural al instigării, în baza articolului 6 § 1. Prin urmare, procedura de luare a deciziei care a condus la condamnarea reclamantului la o pedeapsă mai dură pentru furnizarea multiplă de monedă contrafăcută nu a respectat cerințele echității. Acest fapt nu a presupus ideea că el fusese condamnat în mod greșit pentru furnizarea de monedă contrafăcută, ci că tribunalele naționale au eșuat să stabilească dacă, prin participarea sa la tranzacțiile ilicite ulterioare, sfera activității sale cu caracter penal a fost extinsă, ca rezultat al unei conduite incorecte din partea autorităților.

Concluzie: Încălcare (unanimitate).

Curtea a mai constatat existența unei încălcări a articolului 8 în privința supravegherii ascunse a reclamantului.

Articolul 41: 1,500 EUR pentru prejudiciul moral.

(*Matanović v. Croația*, [2742/12](#), 4 aprilie 2017, [Nota informativă 206](#); și *Miliniénė v. Lituania*, [74355/01](#), 24 iunie 2008, [Nota informativă 109](#))